VİKİPEDİ
Özgür Ansiklopedi

Gümüştepe, Şarkışla

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Gümüştepe, Sivas ilinin Şarkışla ilçesine bağlı bir köydür. Yörede eski adıyla "Yapıaltın" (yöresel söyleyişle "Yapaltın") olarak bilinir.

Gümüştepe	
Köy	
Sivas	
Ülke	Türkiye
İl	Sivas
İlçe	Şarkışla
Coğrafi bölge	İç Anadolu Bölgesi
Nüfus (2000)	
• Toplam	790
Zaman dilimi	UTC+03.00 (TSİ)
İl alan kodu	0346
Posta kodu	58400

İçindekiler

Coğrafya

Sivas iline 86 km, Şarkışla ilçesine 5 km uzaklıktadır.

Tarihçe

19. Yüzyılın sonunda toplam 150 evde yaklaşık 800 Ermeni vatandaşın yaşamakta olduğu bilinmektedir.[1] 1916 yılında Ağrı'dan gelip köye yerleşen Bayram Subaşı o yıllara ait bilgileri şöyle anlatmaktadır: *"Köyümüz 1954 yılında kadar Yerli Yapaltun ve Muhacir Yapaltun olamak üzere iki mahalleden yani iki muhtarlıktan oluşmaktaydı. 1954 yılında iki mahallenin muhtarlıklari birleştirildi. 1961 yılında köyümüzün adı değiştirilerek Gümüştepe oldu."*[2]

Buluntular

Eski çağlardan kalma küp içinde gömülü cesetlerin tarla süren çiftçiler tarafından bulunduğu söylenmektedir.[3]

Halk kültürü

Köyün geleneksel kurallarına uymayanlara "ziyafet verdirme cezası" uygulaması yakın dönemlere kadar süregelmiştir.[4] "Müenci" adı verilen kişiler mal alım satımında taraflara arasında bir tür arabuluculuk yaparlar ve alışverişin en önemli görgü tanığı olurlar. Ancak bu kişi kesinlikle bir kefil değildir.[5] Köy odasında "yalancı köşesi" denilen bir yer vardır. Gerçek dışı bir hikaye anlattığı anlaşılan bir kişinin sözü kesilerek yalancı köşesine geçmesi istenir. Eğer geçerse odadakiler anlattıklarının yalan olduğunu bildikleri halde kendisini dinlemeye devam ederler. Ama köşeye geçmeyi reddederse dinlmeyi bırakırlar.[6]

Köy Odaları ve Oyunlar

Gümüştepe'deki köy odalarında bir "Oda Başkanı" bulunur. Bu kişi köydeki çeşitli anlaşmazlıkları çözüme kavuşturur. Köy odalarına yaş gruplarına göre girilir. Örneğin yaşı çok genç olanlar büyüklerin odasına alınmaz. Odaya gelenlere çay verme veya odanın temizliği gibi konularda yapılan hizmette nöbetçilik esası geçerlidir.[7] Kurallara uymayan kişiler odadan kovulur, hatta dışarı atılırken bazı durumlarda sırtına soba demiri fırlatılır.[8] Bu odalarda çeşitli oyunlar oynanmakla birlikte Gümüştepe köyüne özgü iki oyun tespit edilmiştir.

Hakim oyunu

Bir mahkeme salonunda yaşananlar mizahi bir anlayışla canlandırılır. Oyunda bir hakim, bir sekreter ve bir de zanlı vardır. Zanlı her koşulda suçlu bulunur, her oyunda farklı suçlamalar oluşturulur ve neyle suçlanacağını önceden asla bilemez. Bu kişi yüzü yere değecek şekilde diz çöker, sekreter ise onun sırtını daktilo olarak kullanır.[9]

Tarla Davası oyunu

Ölen kocasından miras kalan tarlalardan kendisine kalması gereken payı doğru olarak verilmeyen bir kadının mahkemede yaşadıklarına dair bir oyundur. Dul kadın derdini hakime doğru dürüst anlatmayı asla beceremez. Şahitler hakimden korkup ya bir türlü konuşamazlar ya da saçmalamaya başlarlar.[10] Köyde yaşanmış gerçek bir olaya dayandığı söylenmektedir.

Yapaltın Barajı ve Piknik Alanı

Şarkışla'ya yakın mesafelerde bulunan Yapıaltın Barajı etrafında Şarkışla Belediyesi tarafından düzenlenmiş mesire ve piknik alanları bulunmaktadır.



Yapaltın Barajı - Mesire ve Piknik Alanı

Nüfus

Yıllara göre köy nüfus verileri	
2008	760
2000	790
1997	

Ayrıca bakınız

- Turan Dursun (Bu köyde doğmuştur. Ailesinin kökeni Ağrı'ya dayanmaktadır.)

Kaynakça

1. ^ Nişanyan Yer Adları Sözlüğü - Gümüştepe (https://nisanyanmap.com/?yer=30334&haritasi=g%C3%BCm%C3%BC%C5%9Ftepe), Erişim Tarihi: 28 Mart 2022
2. ^ Halk Hukuku ve Köy Odaları: Şarkışla Gümüştepe Köyü Örneği (https://docplayer.biz.tr/storage/40/22260376/1647263139/PIk7f0O7LAlLMu00TjVsSg/22260376.pdf), Azem Sevindik, Yüksek Lisans Tezi, 2013 (Sayfa: 6, "Şahin Şişman - Gümüştepe Köyü Monografisi (2010)" dipnotu ile)
3. ^ Halk Hukuku ve Köy Odaları: Şarkışla Gümüştepe Köyü Örneği (https://docplayer.biz.tr/storage/40/22260376/1647263139/PIk7f0O7LAlLMu00TjVsSg/22260376.pdf), Azem Sevindik, Yüksek Lisans Tezi, 2013 (Sayfa: 6, "Bayram Subaşı" tarafından verilen bilgiler)
4. ^ Aşık Veysel Meslek Yüksekokulu - "Şarkışla Merkez ve Köyleri İncelemesi", 2017 ("Gümüştepe/Yapaltın" başlığı)
5. ^ Halk Hukuku ve Köy Odaları: Şarkışla Gümüştepe Köyü Örneği (https://docplayer.biz.tr/storage/40/22260376/1647263139/PIk7f0O7LAlLMu00TjVsSg/22260376.pdf), Azem Sevindik, Yüksek Lisans Tezi, 2013 (Sayfa: 120)
6. ^ Halk Hukuku ve Köy Odaları: Şarkışla Gümüştepe Köyü Örneği (https://docplayer.biz.tr/storage/40/22260376/1647263139/PIk7f0O7LAlLMu00TjVsSg/22260376.pdf), Azem Sevindik, Yüksek Lisans Tezi, 2013 (Sayfa: 79, "Yalancı Köşesi Uygulaması" başlığı)
7. ^ Aşık Veysel Meslek Yüksekokulu - "Şarkışla Merkez ve Köyleri İncelemesi", 2017 ("Gümüştepe/Yapaltın" başlığı)
8. ^ Halk Hukuku ve Köy Odaları: Şarkışla Gümüştepe Köyü Örneği (https://docplayer.biz.tr/storage/40/22260376/1647263139/PIk7f0O7LAlLMu00TjVsSg/22260376.pdf), Azem Sevindik, Yüksek Lisans Tezi, 2013 (Sayfa: 76)
9. ^ Aşık Veysel Meslek Yüksekokulu - "Şarkışla Merkez ve Köyleri İncelemesi", 2017 ("Gümüştepe/Yapaltın" başlığı, "Köy Odası Oyunları" alt başlığı)
10. ^ Halk Hukuku ve Köy Odaları: Şarkışla Gümüştepe Köyü Örneği (https://docplayer.biz.tr/storage/40/22260376/1647263139/PIk7f0O7LAlLMu00TjVsSg/22260376.pdf), Azem Sevindik, Yüksek Lisans Tezi, 2013 (Sayfa: 65-66, "Tarla Davası Oyunu" başlığı)

Fotoğraflar

Seten (Gümüştepe, Şarkışla)



Gümüştepe Pınarı (Şarkışla)

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:%C5%9Eark%C4%B1%C5%9Fla_belde_ve_k%C3%B6yleri&action=edit)

Şarkışla belde ve köyleri

Beldeler	Cemel · Gürçayır
Köyler	Abdallı · Ahmetli · Akçakışla · Akçasu · Alaçayır · Alaman · Alıkören · Arıklar · Bağlararası · Bahçealan · Baltalar · Başağaç · Başören · Benlihasan · Beyyurdu · Bozkurt · Burnukara · Büyüktopaç · Büyükyüreğil · Canabdal · Çamlıca · Çanakçı · Çatalyol · Çekem · Çiçekliyurt · Demirboğa · Demirköprü · Dikili · Dökmetaş · Döllük · Elmalı · Emlakkaracaören · Fakılı · Faraşderesi · Gaziköy · Gücük · Gülören · Gümüştepe · Hardal · Harunköy · Hocabey · Hüyükköy · İğdecik · İğdeliören · İğecik · İlyashacı · Kahvepınar · Kalecik · Kaleköy · Kapaklıpınar · Karacaören · Karakuz · Kavakköy · Kayapınar · Kaymak · Kazancık · Kevenlik · Kılıççı · Kışlaköy · Kızılcakışla · Konakyazı · Konalga · Kömürkaya · Küçüktopaç · Küçükyüreğil · Kümbet · Maksutlu · Mengensofular · Mescitli · Mezraa · Oluktaş · Ortaköy · Ortatopaç

· Osmanpınarı · Otluk · Örtülü · Polatpaşa · Samankaya · Saraç · Sarıçiçek · Sarıkavak · Sarıkaya · Sarıtekke · Sivrialan · Sultan · Tavladere · Temecik · Uçuk · Üyük · Yahyalı · Yalanı · Yapracık · Yeniyapan · Yunusören · Yükselen



*Türkiye'deki bir **köy** ile ilgili bu madde taslak seviyesindedir. Madde içeriğini genişleterek (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=G%C3%BCm%C3%BC%C5%9Ftepe,_%C5%9Eark%C4%B1%C5%9Fla&action=edit) Vikipedi'ye katkı sağlayabilirsiniz.*